ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Του **Δημήτρη Μπελαντή**

Το αρνητικό αποτέλεσμα των εκλογών του Σεπτεμβρίου 2015 για την Λαϊκή Ενότητα και για τις άλλες αριστερές αντιμνημονιακές δυνάμεις πρέπει να αποτελέσει για πρώτη φορά ένα **έναυσμα** για σοβαρή **σκέψη και προβληματισμό**. Με τις παρακάτω σκέψεις, θα επιχειρήσω να συμβάλω στο άνοιγμα ενός διαλόγου με ποιοτικά χαρακτηριστικά, τον οποίο έχουμε απόλυτη ανάγκη. Στον διάλογο αυτόν κανείς δεν κατέχει την αλήθεια και κανείς δεν δικαιούται να επιβάλει μια εκδοχή της με γραφειοκρατικό τρόπο.

1.Η Σεπτεμβριανή ψήφος στο ΣΥΡΙΖΑ

Η **πρώτη** εικόνα που βγαίνει εύλογα από το εκλογικό αποτέλεσμα είναι το γεγονός ότι ο ΣΥΡΙΖΑ κατ' αρχήν νίκησε, ότι απορρόφησε την διάσπαση και την πικρία μεγάλου μέρους της ψήφου του Γενάρη και της ακύρωσης του δημοψηφίσματος και ότι η δυναμική του δημοψηφίσματος δεν εκφράζεται καθόλου στην νέα Βουλή. Εδώ, ας ξεκινήσουμε από την έρευνα του τι ήταν η ψήφος στον αντιμνημονιακό ΣΥΡΙΖΑ ως και τον Γενάρη του 2015. Μέχρι και το 2012 ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν ένα ριζοσπαστικό ευρωαριστερό ρεφορμιστικό κόμμα, το οποίο κατάφερε **να εκφράσει την κινηματική κινητοποίηση** των εργατικών αλλά και των πληττόμενων μεσαίων και μικροαστικών στρωμάτων- η άποψη που λέει ότι η ψήφος και στον τότε ΣΥΡΙΖΑ ήταν σχεδόν αποκλειστικά εργατική είναι ιδεοληπτικά αβάσιμη και αγνοεί την ταξική βάση του παλιού Συνασπισμού ως κοινωνικής συμμαχίας. Μετά το 2012 ο ΣΥΡΙΖΑ με την σταθερή δεξιά του μετατόπιση εξέφρασε δυο αντιφατικά πράγματα: την διάθεση για αλλαγή/ανατροπή με όρους όμως ανάθεσης/απάθειας αλλά και τμήματα του λαού με μειωμένες προσδοκίες που αναζητούσαν μια **ηπιότερη** διαχείριση με σοσιαλφιλελεύθερα χαρακτηριστικά. Η ταλάντευση του ΣΥΡΙΖΑ μετά τον Γενάρη αντανακλά και την αντιφατικότητα αυτήν του εκλογικού ακροατηρίου, όπως επίσης και την αρχή στροφής

καθαρά αστικών στρωμάτων και μερίδων προς τον ΣΥΡΙΖΑ λόγω της αύξουσας μετριοπάθειάς του. Το ΟΧΙ του Ιούλη, το οποίο θεοποιήθηκε αρκετά άκριτα, έχει μέσα του και την ψήφο της αντίστασης αλλά και την ψήφο της υποταγής με κάποιες ευαισθησίες, ελπίδες και αντιστάσεις. Μέσα στο ΟΧΙ υπήρξε ένα σημαντικό εργατικό/λαϊκό τμήμα που ήθελε να τραβήξει την ταξική αντιπαράθεση λαμβάνοντας υπ'όψιν και το ενδεχόμενο της ρήξης με την ευρωζώνη. Αυτό το ΟΧΙ, ως μείγμα, δεν ηττήθηκε ακριβώς αλλά **ανεστράφη** λόγω της **μη πολιτικής αξιοπιστίας** των φορέων του «άλλου δρόμου». Ένα μεγάλο τμήμα του παρεκτράπη χωρίς ελπίδα προς τον ΣΥΡΙΖΑ, ένα μεγάλο τμήμα του πήγε στην αποχή (και αυτό είναι , κατά την γνώμη μας, το πιο ενδιαφέρον τμήμα δυναμικά και μακροπρόθεσμα) και ένα μικρό κομμάτι ακολούθησε την συνέπεια των αριστερών αντιμνημονιακών κομμάτων (αν και η ψήφος στο ΚΚΕ είναι πολύ ιδιαίτερη και δεν μπορεί απλώς να συναθροίζεται με την ΛΑΕ και την Ανταρσύα). Το κομμάτι αυτό δεν καταγράφηκε κατά μεγάλο μέρος του στην πολιτική σκηνή.

2. Η τάση μεταλλαγής του πολιτικού συστήματος

Οι εκλογές του Σεπτεμβρίου σηματοδοτούν μια **ποιοτική μεταλλαγή** της αντιπροσώπευσης προς την Αριστερά αλλά και συνολικά του πολιτικού συστήματος. Ολοκληρώνονται οι μεταδημοκρατικές τάσεις του σύγχρονου μονοπωλιακού καπιταλισμού και ενισχύεται σημαντικά ο εξαμερικανισμός της πολιτικής ζωής. Μια ισχυρή ένδειξη αυτής της τάσης είναι το **45 % της αποχής** αλλά και η εργατική-λαϊκή ψήφος στον ΣΥΡΙΖΑ . Πρόκειται για μια τάση αποβολής **ή αναχώρησης** των λαϊκών τάξεων από την **κοινοβουλευτική αντιπροσώπευσή τους** στο πολιτικό σύστημα, από μια τάση προσκόλλησης των μαζών προς τα μεγάλα αρχηγικά κόμματα, όπου λειτουργεί όλο και πιο λίγο η παλιότερη εγγραφή των λαϊκών συμφερόντων σε αυτά, όπου το σύστημα ενισχύει την στεγανοποίησή του προς τον λαό. Η μη αντανάκλαση τείνει να γίνει η κυρίαρχη τάση, οι φορείς των λαϊκών τάξεων εκφράζονται εν μέρει από την «Αριστερά» και εν μέρει από τα παλιά αστικά κόμματα ως άτομα περισσότερο παρά με βάση την ταξική τους ένταξη και καθορισμό. Υπάρχουν, όμως, και δύο άλλες τάσεις, μια **ιδιόμορφη** εγγραφή **λαϊκών/εργατικών συμφερόντων στον ΣΥΡΙΖΑ** ως μορφή προστασίας από την πιο σκληρή διαχείριση (χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι άνθρωποι όντως ψήφισαν αριστερά ή ότι πράγματι το πίστεψαν) καθώς και μια ιδιόμορφη συμβολική εμπιστοσύνη στον Ηγέτη υπό την προσδοκία της ατομικής ή συλλογικής φροντίδας από μέρους του. Είναι ένας **νεοφιλελεύθερος καισαρισμός ή βοναπαρτισμός**, καθώς ενέχει την αυταπάτη του Ηγέτη ως ταξικού διαιτητή. Έτσι, είναι ο Ηγέτης που αναλαμβάνει την βιοπολιτική διαχείριση της κοινωνίας και όχι πια το ρεφορμιστικό κόμμα, το οποίο πρακτικά διαλύεται. Πάντοτε ήταν το αστικό κράτος, το οποίο κύρια οργάνωνε την συναίνεση στον καπιταλισμό και τα αστικά κόμματα ήταν απλώς τα νομιμοποιητικά

στηρίγματά του. Όμως, τώρα, στο νέο καισαρικό πλαίσιο, η σχέση των λαϊκών τάξεων με το κράτος πραγματοποιείται ή διαμεσολαβείται περισσότερο μέσα από την φιγούρα του **Ηγέτη** και την **κρατική οργάνωση γύρω από αυτόν** και λιγότερο από τα κρατικά-κομματικά μαζικά δίκτυα.

Εκτός από το τμήμα των ανθρώπων που μας ψήφισαν και που πρέπει να το στηρίξουμε, να το εμψυχώσουμε όσο μπορούμε και να του δώσουμε δυναμική οργάνωσης και επέκτασης, μια βασική στόχευση της ριζοσπαστικής Αριστεράς είναι να οργανώσει με όλες τις δυσκολίες που αυτό συνεπάγεται την «δεύτερη κοινωνία» του **45 %** εναντίον της πρώτης κοινωνίας του **55%** του εκλογικού σώματος και ιδίως κατά των ηγεμόνων εντός του **55 %**. Όλο και περισσότερο, τα θεωρούμενα ως αδρανή τμήματα της κοινωνίας μπορούν να αναδυθούν ως η πιο ριζοσπαστική και ελπιδοφόρα εμπροσθοφυλακή της. Αυτό, όμως, σημαίνει και την απεμπλοκή από το άμεσο άγχος κοινοβουλευτικής εκπροσώπησης και την μακρά οικοδόμηση ενός αντιηγεμονικού σχεδίου με πιο βαθειά δομικά στηρίγματα. Επίσης, παρά την καταστροφική τακτική της ηγεσίας του ΚΚΕ, η βάση του κόμματος αυτού κάνει μονιμότερες ιδεολογικές επιλογές, οι οποίες, ακόμη και αν δεν μας αρέσουν, εκφράζουν έναν αυθόρμητο αντισυστημισμό. Πρέπει να παλέψουμε και μαζί τους.

3. Βασικές αδυναμίες της προσπάθειας της ΛΑΕ

Οι δυνάμεις και οι αγωνιστές/αγωνίστριες, που συναπάρτισαν βιαστικά την ΛΑΕ, έδωσαν μια σύντομη, σκληρή και άνιση μάχη. Τους αξίζει κάθε θαυμασμός γι' αυτό. Όμως, η αλήθεια είναι ότι τουλάχιστον η μη είσοδος στην Βουλή είναι αποτέλεσμα περισσότερο ηγετικών υποκειμενικών αδυναμιών και λιγότερο εξωγενών και αντικειμενικών παραγόντων. Ποιες ήταν, όμως, αυτές οι βασικές αδυναμίες ;

• Η μη **πειστική** αιτιολόγηση του «άλλου δρόμου» και ιδίως της **εξόδου από την ευρωζώνη** με τρόπο ταξικά προσδιορισμένο (ηγεμονία των εργατικών συμφερόντων στην συμμαχία) αλλά και μη **καταστροφικό** για την χώρα και με μια λογική σοσιαλιστικού μεταβατικού προγράμματος και όχι σταδίου. Ο δισταγμός στην αιτιολόγηση απορρέει από τρεις διαφορετικές αιτίες **α)** από μια αντίληψη απεύθυνσης στο «εθνικό ακροατήριο» και μη εκφοβισμού του λόγω της αντίθεσής μας στην βασική επιλογή της ντόπιας και ξένης αστικής τάξης, το ευρώ. Το «έξω, αν χρειαστεί» μετά από την εμπειρία του ΣΥΡΙΖΑ ήταν ενδεικτικό αυτής της λογικής **β)** από μια αντίληψη ιδίως των τροτσκιζόντων ρευμάτων ότι η έμφαση στην ρήξη με το ευρώ θα ενίσχυε τα στάδια και την λογική της εθνικής καπιταλιστικής ανάπτυξης. Τα ρεύματα αυτά, παρά το ότι αυτή η ανησυχία τους δεν ήταν παράλογη μέσα στο πραγματικό πλαίσιο δυνάμεων της ΛΑΕ, υποτίμησαν για άλλη μια φορά

την διαπλοκή της εσωτερικής ταξικής σύγκρουσης με την παρέμβαση του ιμπεριαλιστικού παράγοντα σαν αυτό να είναι μια απλή διαπάλη μεταξύ αστικών εθνών ή εθνικισμών **γ)** από μια δήθεν αντιτεχνοκρατική αντίληψη που θεωρεί –με τρόπο στην πραγματικότητα αντιδιαφωτιστικό- ότι η ρήξη με το ιμπεριαλιστικό πλέγμα δεν χρειάζεται ειδική τεχνική τεκμηρίωση παρά μόνο πολιτική βούληση, πράγμα που μας οδήγησε στην μάχη χωρίς ειδικές προγραμματικές προτάσεις και με τρόπο σχετικά ασόβαρο. Η τελευταία άποψη έχει και μια διάσταση μετανεοτερικής ελαφρότητας.

• **Η δογματική παραμονή** στην διάκριση μνημόνιο/αντιμνημόνιο, η οποία μετά την στροφή του ΣΥΡΙΖΑ χρήζει αντιιμπεριαλιστικού και αντικαπιταλιστικού εμπλουτισμού και υπέρβασης.

• **Η μη κατανόηση του γεγονότος** ότι ενώ το αστικό κράτος τα πάει μια χαρά, το έθνος-κράτος ως μια κοινότητα διαπάλης για την ηγεμονία συρρικνώνεται με έντονα αντιδημοκρατικά χαρακτηριστικά. Αν σε αυτό δεν απαντήσει η Αριστερά, θα απαντήσει απλώς η Ακροδεξιά.

• **Η ανυπαρξία ενός μαχητικού και πολύμορφου λόγου** για την κρίση της δημοκρατίας και τα δικαιώματα. Ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ είχε έναν υπαρκτό, αν και σημαντικά κοσμοπολίτικο-φιλελεύθερο, λόγο για τα δικαιώματα, εμείς δεν δείξαμε να έχουμε λόγο κανενός είδους.

• **Η μη δημοκρατική και μη διαφανής, ξύλινη, κάπως αρχηγική και σίγουρα μη φρέσκια προεκλογική εικόνα της ΛΑΕ**. Η αποφυγή ιδίως μιας αυτοοργανωτικής διαδικασίας, σαν αυτήν που είχε ακολουθήσει το ΠΑΣΟΚ το 1974, σε μια ριζικά νέα συγκυρία, απογοήτευσε αρκετό δυναμικό που θα μπορούσε να μας έχει στηρίξει. Η εικόνα ενός άνευρου ΣΥΡΙΖΑ 2 χωρίς την αίγλη, τον ενθουσιασμό και τα ριζοσπαστικά χαρακτηριστικά του πρώτου ΣΥΡΙΖΑ. Η εικόνα ενός παιδιού που γερνάει πρόωρα.

4. Τι να κάνουμε και τι να μην κάνουμε ως ΛΑΕ

Το βασικό πράγμα που οφείλουμε να κάνουμε ως ΛΑΕ, εκτός από την άμεση εμπλοκή μας στα αντιμνημονιακά και αντικαπιταλιστικά κινήματα, είναι το να μην κλείσουμε εύκολα τον διάλογο για το τι έφταιξε, να μην μπούμε σε μια **εύκολη** και **αδιέξοδη** λογική γρήγορης συγκρότησης, γρήγορης συγκρότησης οργάνων, συνεδριακών διαδικασιών , καταστάσεων που παγιώνουν και ηγεσίες αλλά και διλήμματα και κλείνουν την σκέψη μας. Η ήττα είναι βαθειά και δεν επιλύεται χωρίς στέρεα υλικά, χωρίς προγραμματική εμβάθυνση μαζί με τον λαό και την κοινωνία, χωρίς προσφυγή στην ιδεολογία και την θεωρία μας, η οποία δεν είναι και δεν θα ξαναγίνει αλώβητη από την ήττα και τον κίνδυνο βιολογικής εξαφάνισης. Ας πάμε

στο τι πρέπει να κάνουμε και να μην κάνουμε ειδικότερα:

-**Πλήρες δημοκρατικό άνοιγμα**, συγκρότηση στην βάση με βάση την άμεση δημοκρατία, την αυτοοργάνωση, την πρωτοβουλία και την διάθεση αντίστασης στο Μνημόνιο χωρίς πολλά ιδεολογικά προαπαιτούμενα. Συγκρότηση μαζικών και ανοιχτών οργανώσεων βάσης που δεν θα είναι απλώς ένα πεδίο λήψης αποφάσεων προκατασκευασμένων από τις συνιστώσες, που δεν θα επικυρώνουν προηγούμενες συσκέψεις των κομμάτων-συνιστωσών. Επιτέλους, άνοιγμα σε μια πιο αντιεξουσιαστική αντίληψη για την αριστερή και κομμουνιστική πολιτική.

-**Θεμελίωση σε διάλογο με τις κοινωνικές δυνάμεις ενός προγράμματος ρήξης με την ευρωζώνη, την ΕΕ και τελικά με την καπιταλιστική/ιμπεριαλιστική κυριαρχία**. Θεμελίωση με δημοκρατικό διάλογο αλλά και με οικονομοτεχνικές γνώσεις της ρήξης με την ευρωζώνη και τέλος στην διστακτική γραμμή, η οποία μας κρατά σε έναν ομφάλιο λώρο με τον ΣΥΡΙΖΑ. Διεύρυνση και όχι συρρίκνωση της πολιτικής απόστασης από τον ΣΥΡΙΖΑ, κατανόηση της ανάγκης για εξωκοινοβουλευτική κοινωνική και πολιτική παρέμβαση μακράς διάρκειας.

-**Συνδικαλιστική και κινηματική συγκρότηση σε αντικυβερνητική και αντιμνημονιακή κατεύθυνση**. Μετωπικές συνεργασίες χωρίς προαπαιτούμενα με δυνάμεις και αγωνιστές/τριες που θέλουν να αγωνιστούν από τα αριστερά κατά της κυβέρνησης και με σκοπό την κοινωνική αποσταθεροποίησή της.

-**Να ξανασκεφτούμε σοβαρά την επιλογή Μέτωπο ή πλουραλιστικός-πολυτασικός δημοκρατικός φορέας μαρξιστικής και σοσιαλιστικής-κομμουνιστικής ανασυγκρότησης με μίνιμουμ κοινό ιδεολογικό πλαίσιο χωρίς κανένα δογματισμό.** Ούτε ο παλιός ΣΥΡΙΖΑ ούτε η Ανταρσύα πέτυχαν σε αυτόν τον τομέα. Το Μέτωπο είναι μια υπόθεση περισσότερων και σχετικά ισοδυνάμων οργανώσεων με δική τους εσωτερική δημοκρατική λειτουργία ή είναι απλώς το Κόμμα και οι σύμμαχοί του (κατά το πρότυπο του ΚΚΕ κατά την δεκαετία του 1980). Το Μέτωπο ως πραγματικότητα δεν υπάρχει σήμερα και πάντως δεν πρέπει να βιωθεί ως Μέτωπο η απλή σύγκλιση των ηγεσιών των χωριστών πολιτικοοργανωτικών δικτύων και κάποιων προσωπικοτήτων, γιατί αυτό κρατά ένα μεγάλο μέρος αγωνιστών/τριών εκτός του νυμφώνος της συναπόφασης. *Επίσης, το Μέτωπο απολύτως χωριστών πολιτικοιδεολογικών φορέων και αδυνατίζει την κοινή ιδεολογική συγκρότηση αλλά και καλλιεργεί την εσφαλμένη πεποίθηση ότι τα μαρξιστικά ρεύματα που υπάρχουν κατέχουν όντως αναμφισβήτητες και αναντίρρητες αλήθειες και δεν επιθυμούν να συνθέσουν τα θετικά και να απορρίψουν τα αρνητικά της ιδιαίτερης διαδρομής.* Δεν είμαστε

σε αυτό το σημείο- αυτό που τώρα και στο εξής χρειαζόμαστε είναι η σύνθεση πολυετών εμπειριών και όχι η έμφαση στην κεκτημένη «ταυτότητα» και την κεκτημένη «διαφορά». Αυτή η διαδικασία είναι δύσκολη και μακροχρόνια αλλά δεν υπάρχει κανείς λόγος να μην ανοίξει από τώρα πέρα από το γραφειοκρατικό προνόμιο και το παπικό αλάθητο. Προς αποφυγήν παρεξηγήσεων και για να μην ακουσθούν άσκοπες αντιρρήσεις, δεν προτείνω την διάλυση των συνιστωσών ως ιδεολογικών και πολιτικών τάσεων αλλά ως αναστολή διαφορετικών πολιτικοοργανωτικών δικτύων, κάτι που νομίζω ότι δεν μας αντιστοιχεί. Επίσης, προτείνω τον σχηματισμό ενός ενιαίου πολιτικοοργανωτικού δικτύου χωρίς προνόμια και χωρίς αποκλεισμούς.

–***Τέλος πια με τις προσωποκεντρικές συγκροτήσεις.*** Μπορεί να υπάρξει μια συλλογική ηγεσία με πολλαπλή έκφραση προς τα έξω και με έντονο το στοιχείο του πειραματισμού σε αυτό το επίπεδο. Επίσης, ενίσχυση μιας αντιεξουσιαστικής και αντιηγετικής πολιτικής κουλτούρας με έμφαση στις περιορισμένες θητείες στα κομματικά όργανα και στην τυχόν κοινοβουλευτική τυχόν εκπροσώπηση και με αξιολόγηση των θεσμών της χρονικής εναλλαγής και της δυνατότητας ανακλητότητας. Επίσης, αποδυνάμωση του θεσμού των επαγγελματικών στελεχών στον αναγκαίο ελάχιστο βαθμό. Η κοινωνία, όπου ζούμε, παρά την επιλογή της να στηρίξει τον Ηγέτη, μπορεί να επανεκπαιδευθεί αλλοιώς, κατά των λατρειών της παραδεδομένης ηγεσίας και υπέρ νέων φυσικών ηγεσιών και πρωτοπορειών. Πιο αμεσοδημοκρατικά και πιο αντιεξουσιαστικά. Αρκεί εμείς ως φορείς του «άλλου δρόμου» να της δώσουμε το καλό παράδειγμα.

Πηγή: **iskra.gr**